Wetsvoorstel Zelfstandigenwet

De belangrijkste punten Zzp-wet op een rij

Peter van den Bunder
Kunstenbond

Thomas Drissen
De Creatieve Coalitie

19 oktober 2026

Fijn dat jullie er zijn

De Creatieve Coalitie

Doel van de wet

1 Duidelijkheid bieden over wanneer in ieder geval als zelfstandige kan worden gewerkt (oftewel: wanneer in ieder geval géén sprake is van ‘gezag’)

2 Schijnzelfstandigheid voorkomen

3 Het wettelijk erkennen van de rol die ondernemend gedrag van een zelfstandige speelt bij de kwalificatie van arbeidsrelaties

Middel

Wijziging arbeidsrecht, aangeven wanneer er géén sprake is van gezag

Wijziging arbeidsrecht

Arbeidsrecht ziet op de relatie tussen partijen.

De redenering van de wetgever: ben je **zelfstandig ondernemer** dan heb je **autonomie**. Autonomie impliceert **geen gezag**, geen gezag betekent geen arbeidsovereenkomst.

Voorwaarden voor een arbeidsovereenkomst zijn volgens het arbeidsrecht namelijk:

- Betaling van loon;
- Persoonlijke arbeid
- **Gezag** (werken in dienst)

Relatie van partijen

Er zijn twee partijen nodig om een afspraak te maken.

Een contract weerspiegelt de verhoudingen tussen partijen.

Arbeidsrecht beziet de relatie tussen partijen.

Deze elementen zijn vertaald in twee toetsen:

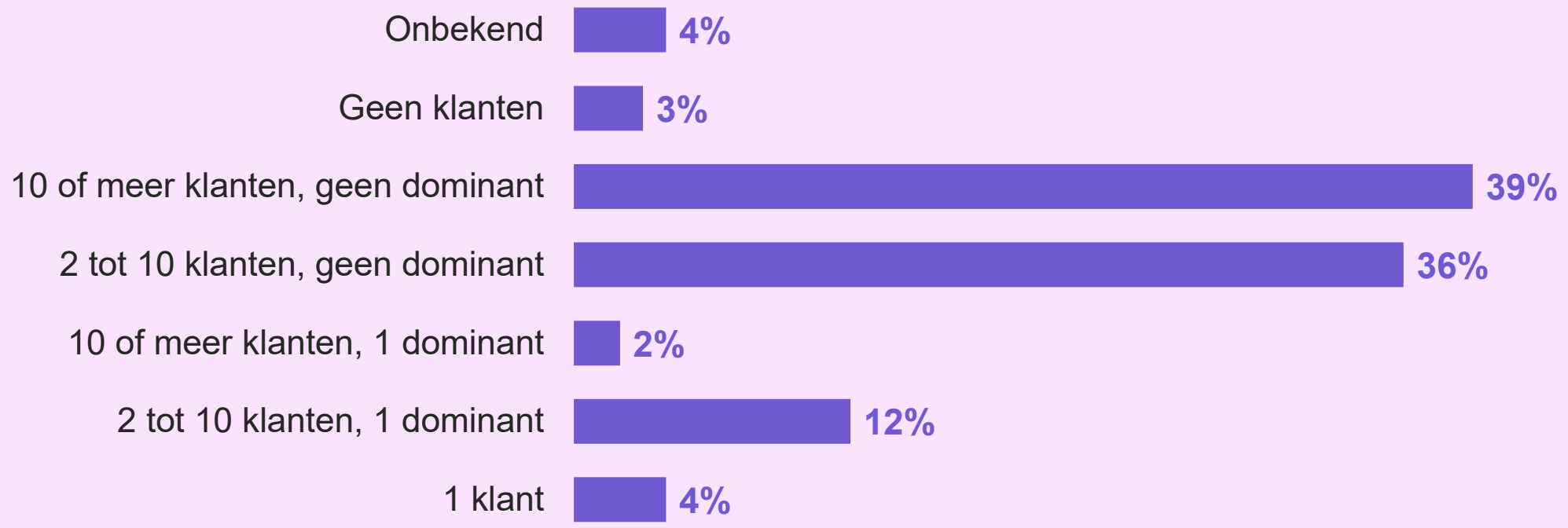
- **De zelfstandigentoets**
- **De werkrelatietoets**

Samen vormen ze een soort sneltoets (*snelwegroute*) om te bepalen of als zzp'er kan worden gewerkt.

De zelfstandigentoets

	Criteria zelfstandigentoets
1	De werkende heeft in het lopende en vorige kalenderjaar in totaal ten minste 3 opdrachtgevers gehad
2	De werkende heeft een minimumbedrag aan voorzieningen besteed tegen risico's die horen bij het werken als zelfstandige
3	De werkende heeft de basisvoorwaarden op orde om als zelfstandige te kunnen werken.

Kunstenaars, creatieven en aantal opdrachtgevers

Bron: CBS 2021/2023

De Creatieve Coalitie

Hoogte minimumbedrag?

De wetgever koppelt ondernemersvrijheid aan verantwoordelijkheid. Je moet minimaal een bepaald bedrag besteden aan voorzieningen. De volgende voorzieningen kunnen meetellen:

- Een verzekering voor (langdurige) arbeidsongeschiktheid (>104 weken ziekte);
- Een voorziening voor inkomensverlies door ziekte in de eerste 104 weken;
- Een pensioenvoorziening;
- Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering;
- Bedrijfsschadeverzekering;
- Beroepsaansprakelijkheidsverzekering;
- Rechtsbijstandverzekering voor bedrijven.

Het minimumbedrag staat nog niet vast, de consultatie is een open uitnodiging om input op te halen.

De werkrelatietoets

	Criteria werkrelatietoets
1	De wil van de partijen
2	De vrijheid van organisatie van het werk
3	De vrijheid van organisatie van de werktijden en werkplek
4	Werken voor eigen rekening en risico

Vrijheid binnen de werkrelatie

Criteria voor werken buiten dienstbetrekking

- Wil van partijen
- Vrijheid om zelf te bepalen hoe je het werk doet
- Vrijheid van werktijden en van locatie
- Werken voor eigen rekening en risico

De regering is van mening dat de werkrelatietoets niet verder gaat dan nodig is, maar ook niet minder ver strekt dan mogelijk is om de doelstellingen van het wetsvoorstel te bereiken. De werkrelatietoets is beperkter dan de algemene kwalificatietoets van artikel 7:610, eerste lid, BW, omdat niet alle omstandigheden die bij een holistische beoordeling een rol kunnen spelen, in de werkrelatietoets zijn opgenomen.

Werking van de toetsen

Vragen over de inhoud

Vraag vanuit stemacteurs

Je wordt om jouw stem gevraagd, krijgt regie-aanwijzingen en moet op vaste opnametijden aanwezig zijn. Kan dat als zzp’er, of moet je een nulurencontract afsluiten? En waarom een aansprakelijkheidsverzekering?

Kort antwoord

Noodzakelijke opnametijden en een vaste locatie sluiten de snelwegroute op zichzelf niet uit. Maar bij regie gaat het om de grens tussen redelijke aanwijzingen en werkgeversgezag. Artistiek gezag wordt niet gedefinieerd in de memorie: dit is een ingewikkelde. Er is geen automatische plicht tot een nulurencontract. Ook hoef je niet alle genoemde verzekeringen te nemen: het voorstel vraagt besteding aan één of meer voorzieningen.

MvT: p. 26, 36, 48 en 51–54

Vraag vanuit fotografen

Wanneer kan ‘uurtje-factuurtje’ nog zelfstandig werk zijn? Fotografen begroten hun uren vooraf en gebruiken soms cao-lonen als basis voor hun tarief.

Antwoord uit de memorie van toelichting

“In beginsel is het echter niet verenigbaar met het bestaan van een resultaatsverantwoordelijkheid, als gegarandeerd alle (extra) gewerkte uren worden gecompenseerd.”

MvT, p. 55, § 5.3.4.3, onder ‘Ad 1) Resultaatsverantwoordelijkheid’

Any more…?

Consultatie:
wat vinden we hiervan?

Onze ervaringen en voorstellen voor het ministerie SZW

De Creatieve Coalitie

Voorzieningen en toegang

1 Welk jaarlijks bedrag voor voorzieningen is haalbaar, en wat moet meetellen?

Denk aan verzekeringen, pensioen en andere aantoonbare voorzieningen die bij jouw werk passen.

2 Zijn deze eisen werkbaar voor starters en makers met daarnaast een baan?

Waar knelt de snelwegroute? In hoeverre sluit dit aan bij hybride beroepspraktijk van veel makers?

Opdrachtgevers en ondernemersrisico

3 Sluit ‘werken voor eigen rekening en risico’ aan bij jullie beroepspraktijk?

Welke eisen moeten anders, of welke kenmerken ontbreken?

4 Is de eis van drie opdrachtgevers passend bij onze beroepspraktijk?

Denk aan langdurige producties, het schrijven van een boek of een grote ontwerpopdracht. Wanneer is deze eis werkbaar, en wanneer niet?

Tot slot

5 Versterkt de snelwegroute de positie van jouw achterban tegenover opdrachtgevers?

Krijgt jouw achterban voldoende ruimte om afspraken te maken over tarief, werkwijze en voorwaarden? Wat zou daarvoor nog nodig zijn?

Dank voor je komst

De Creatieve Coalitie